

Notat

Dagsorden

1. Velkomst ved teknik- og miljøborgmester Line Barfod
2. Bicykler
3. Parkering for byens ældre og pårørende
4. Tilgængelighed ved fortove, høje kantsten og midterrabatter
5. Alsidige boliger til ældre og seniorbofællesskaber
6. Ældrevenlige byrum, jf. Budget 2025, BR 29. januar 2025
7. Eventuelt

18-03-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 406

Dokumentnummer i F2
176984

Sagsnummer eDoc
2025-0006348

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

Notat

Deltagere fra Ældrerådet

Ældrerådet stiller med følgende på mødet med Teknik- og Miljøudvalget den 31. marts 2025:

- Peder Blom, formand for Ældrerådets teknik- og miljøudvalg
- Janni Milsted, formand for Ældrerådets boligudvalg
- Lone Skov Al Awssi
- Jan Bertelsen
- Arne Bjørn Nielsen
- Hanne Simonsen
- Susanne Lindholm
- Elin Johansson
- Bertel Dam Lind
- Eleonora Lewandowski
- Margit Schrøder
- Ahlam Al-Jasas
- Pia Weise Pedersen

05-03-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 406

Dokumentnummer i F2
176984

Sagsnummer eDoc
2025-0006348

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

Notat

Materiale til dagsordenens punkter

18-03-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 406

Dokumentnummer i F2
176984

Sagsnummer eDoc
2025-0006348

Ad 1. Velkomst ved teknik- og miljøborgmester Line Barfod

Ældrerådets Sekretariat og Teknik- og Miljøforvaltningen har sammen udarbejdet dagsordenen for mødet.

Punkt 2 om bycykler, punkt 3 om parkering for byens ældre og pårørende, punkt 4 om tilgængelighed ved fortove, høje kantsten og midterrabatter og punkt 5 om alsidige boliger til ældre og seniorbofællesskaber er sat på dagsordenen af Ældrerådet og for hvert punkt anføres Ældrerådets motivering for punktet og forvaltningens bemærkninger hertil. Punkt 6 om fem ældrevenlige byrum er sat på dagsordenen af Teknik- og Miljøforvaltningen og er en orientering om projektet om fem ældrevenlige byrum, som blev besluttet ved Budget 2025.

Ad 2. Bycykler

(Ældrerådet)

Ældrerådets motivering:

Bycyklerne (udlejningscyklerne) skaber betydelige barriere for fodgængere - særligt ældre mennesker og personer med fysiske funktionsnedsættelser i byens rum. De fylder meget, er tunge og er ofte smidt på må og få, så de blokerer for fodgængere. Så vidt rådet har forstået, er det ikke muligt at se i systemet (GPS registreringer), om cyklerne er placeret i et stativ, så længe de er inden for en vis radius deraf.

Kommunen indgår aftale med de respektive udlejningsfirmaer, og udlejningsfirmaerne er forpligtede til at rydde op og opsamle cyklerne. Ældrerådet ønsker en drøftelse af, hvordan denne oprydning og opsamling sikres udført.

Der udarbejdes ikke en årlig evaluering på området, så det vides ikke hvor mange henvendelser og opfølgninger der har været på området, så der intet overblik over problemernes omfang og type er.

Forvaltningens bemærkninger:

Forvaltningen er opmærksomme på de udfordringer, der opstår, især i de travle måneder, når antallet af turister i København stiger, og flere udlejningscykler er i drift. Forvaltningen har derfor iværksat flere tiltag for at kontrollere cyklernes placering og sikre, at de ikke står uhensigtsmæssigt i byens rum.

Forvaltningen udfører allerede fysisk kontrol på gaderne. Dette inkluderer, at fire parkeringsvagter registrerer cykler, der står forkert i henhold

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

til gældende regler, med henblik på afhentning. Alle kommunens parkeringsvagter benytter derudover prajfunktionen (Giv et praj – digital løsning) til at registrere cykler, der står uhensigtsmæssigt (men ikke nødvendigvis forkert i henhold til reglerne). Derudover er der sat 1 årsværk af til en administrativ medarbejder, der blandt andet skal sikre, at operatørerne følger op på steder med uhensigtsmæssige cykelparkeringer.

Det er muligt for alle at benytte "Giv et praj" til at rapportere fejlparkeerlinger, så forvaltningen hurtigt kan reagere på disse henvendelser.

Forvaltningen er bundet af de nationale regler, der er fastsat af Transportministeriet. Det betyder, at forvaltningen har begrænset handlefrihed, når det gælder antallet af udlejningscykler eller andre forhold end placeringen af cyklerne på de offentlige veje. Reglerne giver alene forvaltningen mulighed for at regulere cyklernes placering, men ikke at sætte restriktioner på antallet af cykler eller operatører.

Forvaltningen forstår, at Ældrerådet efterspørger en årlig evaluering af området, for at få et bedre overblik over omfanget af henvendelser og opfølgninger.

Det er korrekt, at forvaltningen ikke gennemfører en årlig evaluering af dette område. Dog har forvaltningen adgang til data, om antallet af henvendelser (praj) og registreringer af fejlparkeringer. Forvaltningen kan derfor løbende følge op på disse oplysninger, hvis der opstår behov for en mere systematisk evaluering.

Ad 3 Parkering for byens ældre og pårørende

(Ældrerådet)

Ældrerådets motivering:

Flere ældre borgere er mindre mobile og derfor meget afhængige af deres bil, for at de kan komme ud og rundt. Det er derfor et stort problem for ældre medborgere, at der mangler parkeringspladser.

Det er en del af Københavns Kommunes ældrepolitik, at ældre borgere skal have flere gode leveår, samtidig ved vi fra Boligreddegørelsen, at mange ældre ønsker at blive boende i eget hjem. Som blandt kommunens øvrige borgere er ensomhed et udbredt problem blandt ældre.

For mange ældre er besøg fra familie og venner en stor del af deres livskvalitet. Mange pårørende benytter muligheden for gratis parkering om søndagen, når de skal besøge deres ældre. Den mulighed forsvinder nu.

Ældrerådet ønsker derfor at bakke op om muligheden for en slags gæstelicens eller gæstebilletter til byens ældre borgere, så den ændrede taksering eller bevirker at færre får besøg eller besøgene bliver kortere.

Forvaltningens bemærkninger:

Forvaltningen er opmærksom på, at ændringen i taksering, herunder søndagsbetaling for parkering, kan have en indvirkning på de besøgende til ældre borgere. Forvaltningen har ikke hjemmel til at etablere en særskilt "ældrelicens" for ældre borgere. Licenserne for parkering tildeles kun til beboere og erhvervslivet, der har bopæl eller erhvervsadresse i de pågældende parkeringszoner, og ikke til udefrakommende personer som pendler.

Ændringen i parkeringspolitikken, som inkluderer søndagsbetaling, blev besluttet af Borgerrepræsentationen som et skridt mod at sikre, at parkeringspladserne er tilgængelige for alle borgere, herunder også om søndagen. Undersøgelser viser, at parkeringsbelastningen om søndagen var tæt på at nå de samme niveauer som på hverdage, hvilket gør det nødvendigt at indføre søndagsbetaling for at forhindre, at pladserne bliver overfyldte.

Den første time af parkeringen fortsat er gratis, hvilket giver mulighed for korte besøg uden omkostninger.

Ad 4 Tilgængelighed ved fortove, høje kantsten og midterrabatter

(Ældrerådet)

Ældrerådets motivering:

Ældrerådet oplever fortsat, at man som fodgænger i byen, er meget udfordret på tilgængeligheden. F.eks. af få og korte nedkørsler/ramper/sænkede kantstene ved fortove og midterrabatter. Det gør det svært og utrygt for ældre at bevæge sig rundt i byen.

Forvaltningens bemærkninger:

Forvaltningen fik to anlægsbevillinger ved Budget 2024: "Fremkommelighed for gangbesværede borgere" på 1,3 mio. kr. i anlæg (TM003), og "En ældrevenlig by" på 1,3 mio. kr. i anlæg (TM085), begge for perioden 2024-2027. Ved Overførelsessagen 2023-2024 fik forvaltningen yderligere 0,4 mio. kr. til "En ældrevenlig by" (TM27) til anlæg i 2024-2027.

Alle bevillinger er målrettet til at implementere universelt design i de fysiske forandringer, såsom ramper, nedsænket kantsten, ledelinjer, lydfyr, bænke mv. på baggrund af borgernes ønsker. Herudover har forvaltningen en mindre pulje på 0,5 mio. kr. årligt af driftsmidler til at gennemføre tiltag for at forbedre tilgængeligheden generelt.

Forvaltningen arbejder løbende på at besigtige byen for at sikre niveau-frie adgange i byens rum for alle borgere. Der er et igangværende arbejde med at kortlægge en bydel ad gangen, hvor løsningen enten kan være asfaltramper eller nedsænket kantsten ved fortove og midtehælder. Kortlægningen og anlæggelsen i bydelen foregår samtidigt og betyder, at bydelens fodgængerområder løbende vil blive niveau-fri. Forvaltningen har på nuværende tidspunkt kortlagt Indre by og Østerbro, og igangsat anlæggelse af ramper i Indre by. Der forventes at være kortlagt og anlagt ramper på fem bydele inden udgangen af 2025. De resterende fem bydele forventes at være kortlagt og anlagt ramper i udgangen af 2026. Der tages stilling til rækkefølgen senere i forbindelse med afslutningen af Østerbro og Indre by. Herudover reagerer forvaltningen løbende på henvendelser fra borgere om stedspecifikke udfordringer, som kan udbredes ved anlægsmidlerne.

Ad 5 Alsidige boliger til ældre og seniorbofællesskaber

(Ældrerådet)

Ældrerådets motivering:

Vi bliver flere og flere og ældre og ældre. Det skaber naturligt et behov for flere og andre typer boliger til byens ældre borgere. Samtidig ved vi,

at flere ældre føler sig ensomme og rigtig mange ønsker at være en del af fællesskabet.

Ældrerådet fremsatte også på sidste dialogmøde med teknik- og miljøudvalget ønsket om flere seniorbofællesskaber.

Det er fortsat et meget vigtigt emne for rådet, da vi ikke oplever, der har været de store fremskridt på området.

Der var dengang italesat, at en mindre gruppe af medarbejdere skulle kunne yde specialiseret rådgivning til borgere, der ønsker at bo i seniorfællesskaber. Vi ønsker derfor at følge op på dette tiltag.

Forvaltningens bemærkninger:

Københavns Kommune arbejder i forskellige spor i forhold til arbejdet med at blive klogere på og udvikle alsidige boliger til ældre og seniorbofællesskaber.

"Bofællesskaber"

Teknik- og Miljøforvaltningen har fokus på at understøtte flere fællesskabsorienterede boformer og bofællesskaber bl.a. i forbindelse med det almene nybyggeri. Imidlertid er der ikke bevilliget midler til et særskilt sekretariat på området, der kan yde specialiseret rådgivning om seniorbofællesskaber.

Teknik- og Miljøforvaltningen har styrket informationen om eksisterende bofællesskaber på Københavns Kommunes hjemmeside (Bygge og bofællesskaber | Københavns Kommune <https://www.kk.dk/borger/bolig-og-byggeri/almene-boliger/find-en-almen-bolig/oversigt-over-almene-bofaellesskaber>), herunder med kontaktoplysninger til bofællesskaber.

Forvaltningen har afholdt en konference om urbane bofællesskaber den 4. marts 2024. Her deltog blandt andet repræsentanter fra Københavns Ældreråd, Netværket af Seniorbofællesskaber i København, Borgerrepræsentationen, Social- og Boligstyrelsen, boligorganisationer i København, Tegnstuen Vandkunsten samt beboere fra seniorbofællesskaber. Formålet med konferencen var at styrke viden om potentialer og muligheder for at fremme bofællesskaber i en urban kontekst.

Der er pt. seks almene seniorbofællesskaber i Københavns Kommune. Der er derudover syv almene bofællesskaber på vej, hvoraf tre er seniorbofællesskaber (Seniorbofællesskabet Sundbo Amager, Seniorbofællesskab på Hothers Plads og Seniorbofællesskab ved Lygten).

"Boligreddegørelsen 2024 og ældres boligønsker og flyttemobilitet"

I Københavns Kommunes Boligreddegørelse 2024 er der sat fokus på ældres boligpræferencer. I den forbindelse blev der gennemført en spørgeskemaundersøgelse af 60-75-årige københavnernes boligpræferencer.

Overborgmesteren, sundheds- og omsorgsborgmesteren samt teknik- og miljøborgmesteren har ønsket at styrke Københavns ældres flyttemobilitet. Derfor er der sat et arbejde i gang med at se nærmere på, hvad ældre har behov for i og omkring deres boliger, herunder behovet for nye initiativer på området. Det handler om at forstå de ældres motivation til at flytte, herunder barrierer, der kan afholde ældre fra at flytte til en bolig, som bedre matcher deres behov og ønsker.

"Ældre indtænkt i byudviklingen"

I forandringsplanerne samarbejder Teknik- og Miljøforvaltningen med bl.a. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen om udviklingen af byrummene, hvor de ældre indtænkes. Et eksempel er i parken ved Bispeengen (ved Lundtoftegade), hvor der arbejdes med stille- og opholds-zoner bl.a. for de ældre.

Områdefornyelsen har ligeledes fokus på ældregruppens ophold og aktivitet, når de arbejder med et sted, hvor det er relevant.

Ad 6 Orientering om projektet om fem ældrevenlige byrum, jf. Budget 2025

(Teknik- og Miljøforvaltningen)

Forvaltningen orienterer:

Ved Budget 2025 blev der afsat midler til sunde og aktive byrum for ældre (TM137).

Med projektet etableres der fem ældrevenlige byrum i eksisterende byrum primært i nærhed til seniorklubber og aktivitetscentre - eller andre steder, hvor der færdes mange seniorer og ældre. Ved udvælgelsen af placeringer i byen vil der blive taget hensyn til almene boligområder. Etablering gennemføres i perioden 2025-2026 og afsluttes med en evaluering i første kvartal af 2027, hvor det også vurderes, om projektet kan eskaleres yderligere.

Projektet gennemføres med inddragelse af lokaludvalgene, Ældrerådet, Handicaprådet, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen samt eksterne aktører med relevant faglig viden.

Teknik- og Miljøforvaltningen har indledt med en høring af Ældrerådet og lokaludvalgene som forberedelse til Teknik- og Miljøudvalgets senere udpegning af de fem byrum. Forvaltningen er gået i gang med at indsamle og analysere data.

I byrummene bliver der opstillet relevant byrumsudstyr med respekt for konteksten, der kan understøtte et sundt og aktivt senior- og ældre-liv med fokus på fællesskab, naboskab og fysisk aktivitet.

Udvælgelse af byudstyr bliver blandt andet baseret på inspiration fra fx Sundhedsstyrelsens idekatalog "Brugbare byer for seniorer", hvoraf det fremgår, at eksempler på byudstyr, der understøtter social sundhed, er spil og opholdsmøbler samt byudstyr, der giver mulighed for at bruge byen på trods af fysiske begrænsninger som følge af fx handicap, sygdom eller alder. Eksempler på byudstyr, der understøtter fysisk aktivitet, kan være træningsudstyr, spil eller siddemøbler.

Teknik- og Miljøforvaltningen vil indlede en høring af Ældrerådet, Handicaprådet, de fem byrums lokaludvalg samt relevante aktører for at inddrage deres ønsker og viden til byrumsudstyr de konkrete steder.